

[Justitsministeren.]

der er særlig sagkyndigt til at behandle disse komplicerede og særegne sager. Det foreslås derfor i § 25 a, at godkendelseskompetencen henlægges til et særligt samråd ved de amtskommunale socialcentre, således at socialcentret foretager undersøgelsen, hvorefter sagen forelægges samrådet til afgørelse.

Det tredje hovedpunkt i forslaget er oprettelse af et centralt adoptionsnævn. Adoptionsudvalget har her foreslået, at der oprettes et centralt nævn, der for det første skal behandle klager over afslag på godkendelse som adoptant, for det andet skal føre tilsyn med de godkendende myndigheders praksis og for det tredje skal have tillagt opgaver i forbindelse med udvælgelse eller »matching« af børn bl. a. ved anonyme adoptioner.

Jeg tror, at vi alle kan være enige om, at vi skal være tilbageholdende med at oprette nye statslige, administrative organer. Vi har derfor undersøgt, om de nævnte opgaver i stedet kan varetages af eksisterende organer. Klagesagerne ville således fortsat kunne behandles af justitsministeriet med bistand i lægelige spørgsmål fra sundhedsstyrelsen. Det har derfor været overvejet, om nævnets øvrige opgaver kunne løses centralt i amtskommunal regie. De kommunale organisationer har imidlertid ikke kunnet gå ind herfor.

Det foreslås derfor i § 25 b, at der oprettes et adoptionsnævn, der skal være klageinstans i forhold til samrådene og føre tilsyn med disse. Ifølge forslaget er der adgang til administrativt at henlægge andre opgaver til nævnet, og det er her tanken at henlægge visse opgaver med hensyn til udvælgelse af børn til nævnet.

Ved oprettelsen af et centralt nævn opnår man, at en række opgaver på adoptionsområdet samles på ét sted, og det forekommer mig at være den sagligt rigtige løsning, men det er et spørgsmål, jeg naturligvis er villig til nærmere at drøfte i udvalget.

Som nævnt i indledningen nedlægges mødrehjælpen den 1. april 1976, og behandlingen af dette lovforslag er derfor af hastende karakter.

Med disse bemærkninger skal jeg anmode om en velvillig – og hurtig – behandling af lovforslaget.

Endvidere tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser.

Folketinget opfordrede i juni 1973 regering-

gen til at lade udarbejde lovforslag om erstatning af statsmidler til ofre for forbrydelser.

Til løsning af denne opgave nedsatte justitsministeriet i januar 1974 et udvalg, som tillige fik til opgave at undersøge spørgsmålet om erstatning for skade forvoldt af visse institutionsanbragte personer, herunder bl. a. personer anbragt på institutioner under kriminalforsorgen.

Lovforslaget bygger på udvalgets betænkning, som blev afgivet i juni 1975.

Lovforslaget åbner for det første mulighed for, at staten kan yde erstatning og godtgørelse for personskade, der forvoldes ved overtrædelse af straffeloven. Ofre for forbrydelser har naturligvis såvel efter den gældende retstilstand som efter forslagets gennemførelse krav på erstatning fra skadevolderen. Når der alligevel er et behov for, at staten kan træde til, skyldes det i første række, at det i de fleste tilfælde ikke er muligt at inddrive erstatningen hos skadevolderen på grund af dennes manglende betalingsevne.

For det andet åbner lovforslaget mulighed for, at der kan ydes erstatning for tingsskade, som forvoldes af visse institutionsanbragte. Der vil kunne ydes erstatning såvel for skade, der sker på institutionens område, som for skade uden for dette i forbindelse med udgang eller undvigelse.

Begrundelsen for denne del af forslaget er især hensynet til de mennesker, som bor i nærheden af institutionerne, og som i særlig grad er udsat for skader i forbindelse med undvigelse eller udgang fra institutionen. En erstatningsordning vil muligvis også kunne bevirke en øget forståelse for moderne kriminalpolitik.

Efter lovforslaget bliver der alene tale om en billighedsretstatning og ikke om et egentligt retskrav over for staten. En billighedsretstatning må foretrækkes i hvert fald i første omgang, bl. a. af hensyn til en smidig administration og til muligheden for en vis styring af de økonomiske konsekvenser.

Erstatningsordningen tænkes administreret af et nævn på 3 medlemmer og med en dommer som formand. I et vist omfang åbnes der dog mulighed for, at spørgsmålet om erstatning for tingsskade kan afgøres af den pågældende institution. Justitsministeriet har overvejet, om ikke administrationen af ordningen kunne henlægges til domstolene – en løsning, der af flere grunde vil være hensigtsmæssig. Som en foreløbig ordning er vi dog blevet stående ved udvalgets forslag.

[Orla Møller.]

Det er naturligvis vanskeligt at vurdere, hvilke udgifter lovforslaget vil medføre for staten. Vi har skønnet, at udgiften det første år vil blive i alt ca. 1,5 mill. kr., et beløb, som jeg finder beskedent for den betryggelse for borgerne, som en erstatningsordning vil medføre.

Idet jeg i øvrigt vedrørende lovforslagets enkelte bestemmelser kan henvise til forslaget og de hertil knyttede bemærkninger, skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Poulsgaard) (FP):

Jeg skal herved tillade mig at fremsætte forslag til lov om folkebiblioteker, idet jeg henviser til lovforslagets tekst og de ledsagende bemærkninger.

Den første sag på dagsordenen var:

Forespørgsel til udenrigsministeren af Risgaard Knudsen, Enggaard, Ove Jensen, Svend Haugaard, Schlüter, Gert Petersen, Chr. Christensen, Ib Nørlund, Tønnesen og Steen Folke:

»Hvilke oplysninger kan udenrigsministeren give om den udenrigspolitiske situation?«

(Forespørgsel nr. VI. Anmeldt 18/12 75. Fremme af foresp. vedt. 19/12 75).

Formanden:

Taletiden vil under forespørgslen være 20 minutter for ordførere og i anden omgang 8 minutter.

Ordføreren for forespørgerne (Kjeld Olesen) (S):

Da det efterhånden er længe siden, vi har haft lejlighed til i tinget at diskutere de udenrigspolitiske anliggender, og da der uden for vore grænser er sket adskillige ting, skal dette være begrundelsen for den stillede forespørgsel.

Udenrigsministeren (K. B. Andersen):

Det er altid en vanskelig opgave at give et oplæg til en udenrigspolitisk debat. Emnet er ifølge sagens natur så omfattende, at den indledende redegørelse aldrig på rimelig måde kan dække de aktuelle udenrigspolitiske problemer. Jeg har derfor i dag, som ved tidligere lejlig-

heder, søgt at holde redegørelsen til visse afgrænsede emner, hvilket selvfølgelig på ingen måde er ensbetydende med et forsøg på at ville begrænse debatten til de spørgsmål, som jeg her i indledningen tager op.

Jeg har valgt at samle mine bemærkninger her i dag om et emne, som jeg har kaldt »Danmarks udenrigspolitik som medlem af Det europæiske Fællesskab«. Jeg vil gerne for en ordens skyld gøre opmærksom på, at dette emne – som partiernes ordførere her i dag vil vide fra mit forslag til dem i midten af december – var valgt, inden jeg vidste, om det ville lykkes for den belgiske statsminister, hr. Tindemans, at overholde den frist for udarbejdelsen af rapporten om Den europæiske Union, som var givet af stats- og regeringscheferne, nemlig udgangen af 1975. Det lykkedes som bekendt, og det er der grund til at lykønske hr. Tindemans med, men som sagt var emnet for debatten her fastlagt før rapportens fremkomst.

Når jeg har valgt det nævnte emne, er det, fordi det væsentligste nye træk i vor udenrigspolitik i de senere år har været samarbejdet mellem de ni EF-lande. Det har udviklet sig meget betydeligt, siden vi begyndte at tage del i det allerede i 1970, og det omfatter en meget væsentlig del af de udenrigspolitiske spørgsmål, som vi beskæftiger os med.

Dette samarbejde hviler stadig væk – og det vil jeg gerne understrege – på sit oprindelige grundlag, nemlig Luxembourgrapporten af 1970 – sådan som den er beskrevet i det hæfte om det udenrigspolitiske samarbejde, som den daværende regering udsendte i maj 1971 – det grundlag, der senere er blevet bekræftet ved Københavnrapporten fra juli 1973. Men på dette grundlag har samarbejdet udviklet sig meget stærkt, både kvantitativt og kvalitativt.

Regeringen er godt tilfreds med denne udvikling. De udfordringer, Danmark og Europa er stillet over for i disse år, gør det til en helt naturlig opgave ved samarbejde med andre demokratiske nationer at søge at få så megen gennemslagskraft som muligt for de grundlæggende samfundsprincipper, der forener os i den vestlige verden. Det er også givet, at lande, der kan samarbejde, har større mulighed for at blive hørt, har større mulighed for at gøre deres indflydelse gældende over for verden omkring os, har større mulighed for i praksis at vise solidaritet over for den tredje verden, end det er muligt at gøre det for det enkelte europæiske land.